

LABBNYTT

NR 113, JUNI 2024

Transporter utomläns midsommar 2024

Transporter till Umeå:

17–20 juni
23 juni

Transporter till Mölndal:

17–18 juni

Transporter till övriga labb:

17–18 juni

/Provinlämningen, länets sjukhus

Sommar och semestertider...

... vilket innebär reducerad bemanning på samtliga laboratorier vilket kan leda till något längre svarstider.

/Enhetscheferna

Klinisk mikrobiologi

ANCA-screen på Klinisk mikrobiologi

Från och med 18 juni kommer vi på Klinisk mikrobiologi i Sunderbyn kunna erbjuda ett ANCA-paket innehållandes Pr3ak, MPOak och GBMak för att underlätta vaskulitutredningar i Region Norrbotten. Beställningskoden i VAS är ANCAak, vilken behöver hämtas hem av era lokala VAS-administratörer. Analysen tas i serumrör med gel (guldgul propp, artikelnummer 12631) och ska beställas vid utredning och uppföljning av ANCA-associerad vaskulit och anti-GBM sjukdom (Goodpastures syndrom). Analysresultat presenteras med

kvantitativa värden och medföljande tolkning (Positiv/Gränsvärde/Negativ).

Testet utförs normalt varannan dag måndag-fredag, vid önskemål om akut analys med svar samma dag måste laboratoriet kontaktas per telefon 0920-282718 och provet måste inkomma innan klockan 13:00. Provtagningsanvisning kommer bli tillgänglig på Vårdgivarwebben i anslutning till driftstart.

För uppföljning/monitorering kan enskilda analyser beställas på VASkod MPOak, PR3ak respektive GBMak. Analyserna har verifierats i samarbete med, och är identiska med de som erbjuds hos Klinisk immunologi vid NUS.

Vi hoppas kunna erbjuda snabbare svarstider och lägre analyspris, 224 kr per antikropp. FEIA-analyserna har hög känslighet och specificitet och är baserade på detektion av IgG-specifika antikroppar, men man vet att på grund av variation hos patienter avseende antikroppsprofiler, med specificitet för olika epitoper på antigen (Pr3, MPO och GBM) liksom fördelning av de olika IgG-subklasserna, att analyser baserade på en annan teknik kan ge andra resultat, varvid vi på lab kan vara behjälpliga om kliniken önskar verifiering av våra resultat med annan metod.

/Pernilla Jatko

Blododlingssskåp på Kalix, Kiruna och Piteå sjukhus

De blododlingssskåp som under vintern installerades på Klinisk kemi på Kalix-, Kiruna- och Piteå sjukhus kommer nu att tas i drift. Från och med den 10/6 kommer alla blododlingsflaskor tagna på Piteå sjukhus att inkuberas på kemlab i Piteå. Den 17/6 kommer alla flaskor tagna på Kalix och Kiruna sjukhus att inkuberas på kemlab på respektive ort. Endast positiva flaskor kommer att skickas till Klinisk mikrobiologi på Sunderby sjukhus, där fortsatt diagnostik så som typning och resistensbestämning utförs. För optimal hantering och för att undvika onödiga fördröjningar av flaskorna kommer här några viktiga påminnelser:

- Skicka endast 2 flaskor per remiss då en blododling tas, dvs. 1 aerob och 1 anaerob flaska i varje remiss (VAS-kod: aeBodl, anBodl).
- Skriv inte ut fler etiketter för att få in fler flaskor i remissen.
- Klistra rätt etikett på rätt flaska.
- **Sänd remissen!**

Vid frågor eller funderingar kontakta Klinisk mikrobiologi eller gå in och läs i [Labhandboken](#).

/Hanna Sjöblom

LABBNYTT

NR 113, JUNI 2024

Klinisk kemi

Sänka i EDTA-rör

Instrument för sänkingsreaktion (SR) tas i drift 3 juni vid klinisk kemi i Kiruna, Gällivare, Kalix och Piteå. Analysen utförs på EDTA-rör (lila kork, artikelnummer 12131), beställningskod i VAS är SRsy.

Instrumenten är kontrollerade mot Sunderbyns SR-instrument, överensstämelsen är mycket god upp till 50-nivån. Vid högre nivåer kan upp till 15% lägre resultat ses på enskilda prover.

Seditainerrör med svart kork för manuell avläsning har slutat produceras av rörtillverkaren och alla sänkor har under en tid skickats till Sunderbyn för analys. Då analysen nu kan utföras på samtliga sjukhuslaboratorier blir svarstiderna kortare.

/Rebecca Johansson

Akutfasproteiner; AfasP utförs från 29 maj 2024

Efter en viss försening så finns den nya beställningskoden **S-akutfasproteiner; AfasP** tillgänglig för analys från **29 maj** vid Sunderby sjukhus, Klinisk kemi.

Beställningskoden behöver hämtas hem av era lokala VAS-administratörer. Analysen ska beställas vid frågeställningen **inflammatorisk aktivitet**.

Profilen svaras ut med ingående koncentrationer av **S-albumin, alfa-1-antitrypsin, orosomukoid, haptoglobin och IgG** samt ett **automatgenererat utlåtande angående inflammatorisk aktivitet**.

I vissa fall anges även sänkningar och/eller selektiva ökningar av akutfasproteiner. I utlåtandet tas ingen hänsyn till uppmätt IgG-koncentration. **Ingen bedömning** av frågeställning, bakgrundsinformation eller förekomst/uppföljning av M-komponent utförs. Analysen kommer utföras måndag - fredag vid normal drift med svar samma dag. Initialt kan svarstiden vara något längre pga. manuell verifiering. Möjlighet till analys helger och röda dagar finns efter överenskommelse med laboratoriet i Sunderbyn.

Målet med införandet är att nyttja diagnostiska biomarkörer resurseffektivt vid rätt indikation/frågeställning samt förbättra svarstider då denna beställning i vissa fall kan ersätta nuvarande beställningar av S-elektrofores. **Priset blir ungefär hälften** jämfört med en S-elektrofores. **Vid M-komponentfrågeställning ska S-/U-elektrofores fortsatt beställas** där även bedömning av inflammatorisk aktivitet/akutfasproteinerna ingår.

Om både S-akutfasproteiner och S-proteinelektrofores beställs samtidigt krävs 2 provrör. För information var god se **provtagningsanvisning Akutfasproteiner, S-**

Vid samma datum har barnspecifika referensintervall införts för analyterna **alfa-1-antitrypsin, orosomukoid och haptoglobin**.

/Elisabet Söderström

Klinisk kemi slutar analysera allergipaneler

Efter önskemål och samråd med regionens allergologer inom både barn- och lungmedicin och representanter från primärvården har Klinisk kemi beslutat att sluta med analys av allergimixar/paneler från och med 10 juni.

De paneler som vi slutar analysera är:

- fx5 Födoämnespanel
- mx1 Mögelpanel
- ex70 Gnagarpanel
- ex71 Fjäderfäpanel
- ex72 Burfågelpanel

Enskilda allergen som ingår i mixarna finns fortsatt kvar att beställa. Screening för luftvägsallergen, Phadiatop, kommer fortsatt att finnas kvar i sortimentet.

En stor del av befolkningen är sensibiliserade, det vill säga har IgE-antikroppar mot något allergen. Många av dessa individer reagerar ändå inte vid exponering för allergenet i fråga. Således finns en stor risk att man hittar en sensibilisering utan allergi om man provtar brett. Det kan leda till att individer undviker något de egentligen tål.

En noggrann anamnes ska styra en riktad provtagning och därför tas panelerna bort ur sortimentet.

Allergiprover sparas alltid en månad för efterbeställningar.

/Rebecca Johansson

LABBNYTT

NR 113, JUNI 2024

Sommaruppehåll fertilitetsutredningar

På grund av sommarbemanning kommer fertilitetsutredningarna vid Sunderby sjukhus ha uppehåll under veckorna 26–34.

/Frida Vikman

CDT-analyser på Umeå- remiss vecka 25–29

På grund av mycket begränsad bemanning denna sommar kommer alla CDT-analyser att skickas till Umeå, skriv därför direkt på Umeå-remiss. Prover skickas tisdagar och torsdagar.

Detta kommer att medföra fördröjda svarstider och svaren kommer på papper direkt från Umeå.

/Elisabet Söderström

Nya metoder för S-fosfat och P-laktat

Då vår leverantör för allmänskemin, Abbott, lanserar nya metoder för S-fosfat och P-laktat kommer vi att gå över till dessa inom närmsta tiden. Metodprinciperna är detsamma och patientjämförelserna med nuvarande metod ser väl överensstämmande ut. En kommentar om ny metod kommer att medfölja analysresultaten en kortare tid i samband med övergången.

/Elisabet Söderström

Förändrade öppettider i Kalix under sommaren

Under semesterperioderna (vecka 25–32) har vi reducerad bemanning på Laboratoriemedicin, Kalix sjukhus. Detta medför förändrade öppettider.

Labbet kommer att vara bemannat:

- Måndag-fredag kl. 0700-16.30 (blodservice kl. 07.30-16.30). Stoptid för inlämning av prover är senast kl. 15.30.

- Ingen förändring lördag-söndag, bemannas som vanligt kl. 07.00-17.00.

Övrig tid kontaktas labb-undersköterska på akutmottagningen, telefon 76329.

/Åsa Kittl

Snart nya hematologiinstrument till Gällivare och Piteå

Inkörning av nya instrument för blodstatus och maskinell differentialräkning pågår och planeras tas i drift i mitten av juni.

/Rebecca Johansson

Transfusionsmedicin

Provtagning

Av säkerhetsskäl ska blodprov för BAS-test vara taget vid annat tillfälle än blodprov för blodgruppering – detta för att kunna upptäcka förväxling. I vissa medicinskt akuta fall är denna regel inte möjlig att tillämpa. I de fall då blodgruppering

och BAS-test måste tas vid samma provtagningstillfälle ska remissen vara akutmärkt och ID-kontrollen ska vara utförd och underskriven av två personer. Detta för att minimera risken för provförväxling som skulle kunna leda till feltransfusion.

Felsorterade prover

För att undvika att inkommande prover med pappersremiss felsorteras påminner vi om att etiketten på provrören ska vara märkta med önskad analys. Detta för att säkerställa att proverna sorteras rätt till blodcentralen.

/Marie Lundgren

PNA - Patientnära analyser

Uppdaterade metodbeskrivningar

På [Patientnära analyser \(PNA\) - Vårdgivarwebb Region Norrbotten](#) finns uppdaterade metodbeskrivningar för:

- CRP, Afinion
- Urinsticka, Clinitek

/Fanny Weins

LABBNYTT

NR 113, JUNI 2024

Begränsad PNA-verksamhet 12–28 juli

Funktionsbrevlådan (PNA@norrbotten.se) kontrolleras vid enstaka tillfällen under perioden 12–28 juli.

Brådskande ärenden som gäller instrument hänvisas till respektive leverantör.

ABL-användare som behöver streckkoder/behörigheter till nya medarbetare kontakta PNA@norrbotten.se så tidigt som möjligt men senast den 4 juli.

/Fanny Weins

Omvandling från SI-enheter till arbiträra enheter – Clinitek, urinsticka

Resultat från Equalis-kontroller, analyserade på Clinitek (urinsticka), ska besvaras i arbiträra enheter. Svaret som visas på instrumentets skärm är i SI-enheter. Omvandling från SI-enheter till arbiträra enheter ska ske enligt tabellen och ej via teststickans burk.

	SI-enheter	Arbiträra enheter
Blod (Ery/µL)	Neg	Neg
	Spår lys Spår ej lys ca 25 ca 80 ca 200	Spår lys Spår ej lys 1+ 2+ 3+
Glukos (mmol/L)	Neg	Neg
	5,5 14 28 ≈55	Spår 1+ 2+ 3+
Ketoner (mmol/L)	Neg	Neg
	Spår 1,5 3,9 7,8 ≈15,6	Spår 1+ 2+ 3+ 4+
Leukocyter (Leu/µL)	Neg	Neg
	ca 15 ca 70 ca 125 ca 500	Spår 1+ 2+ 3+
Protein (g/L)	Neg	Neg
	Spår 0,3 1 ≈3,0	Spår 1+ 2+ 3+

Tabellen hittar ni även i den uppdaterade metodbeskrivningen för Clinitek.

/Fanny Weins

Klinisk patologi/cytologi

Histologisk undersökning av medicinska leverprover

Histologisk undersökning av medicinska leverbiopsier utförs för närvarande inte på Sunderby sjukhus. Denna typ av undersökning ska nu skickas till Klinisk patologi vid NUS. Använd en [Umeå-remiss](#) och lämna leverbiopsin på klinisk kemi Sunderby sjukhus för vidare transport till NUS.

/Aron Mörtzell

GLAD SOMMAR!

önskar vi på
Laboratoriemedicin

